

Jordbrug,
skovbrug og
å-mænd

FAGLIGT FÆLLES FORBUND

Inspiration
til efteruddannelse

Jordbrug, skovbrug og å-mænd

Hvad er der af muligheder for at deltage i efteruddannelse?

Efteruddannelse og kompetenceudvikling af medarbejdere er en afgørende faktor for en god og velfungerende arbejdsplads.

Den faglige udvikling på jobområderne ændrer sig konstant. Det gør det nødvendigt, at 3F'eren har mulighed for løbende at udvikle sine kompetencer. Det vil give arbejdspladsen den bedst mulige arbejdskraft, og det vil sikre den enkeltes værdi på arbejdsmarkedet.

Det er derfor afgørende, at hver eneste 3F'er får tilbudt efteruddannelse med baggrund i den enkeltes ønsker og arbejdspladsens behov. Uddannelse bør altid drøftes i forbindelse med MUS-samtalen, og i forbindelse med fastlæggelse af en udviklingsplan. I næsten alle 3F-overenskomster er det aftalt, at der skal udarbejdes en skriftlig udviklingsplan. Den udarbejdes i samarbejde mellem medarbejder og leder.

Har du som medarbejder ikke lige nu nogen konkrete uddannelsesønsker, kan du i denne pjece få inspiration til evt. efteruddannelsesmuligheder og steder på nettet, hvor det er muligt at finde flere oplysninger.

På de kommunale arbejdspladser er der i OK 11 som noget nyt aftalt en tryghedspulje, hvis formål er en ekstra støtte til medarbejdere, der bliver afskedigede. Der gives mulighed for et individuelt tilskud på op til 10.000 kr. til betaling af realkompetenceudvikling og kompetenceudviklingskurser i opsigelsesperioden.

Du vil i denne pjece få inspiration til dine efteruddannelsesmuligheder og kunne læse om:

Erhvervsuddannelser

AMU-kurser inden for dit jobområde

Kurstilbud på VUC:

- almen voksenuddannelse (dansk, matematik, IT, sprog med mere)
- HF-enkeltfag
- Ordblindeundervisning
- Forberedende voksenundervisning

Dansk som andetsprog

Erhvervsuddannelserne

Hvis du vælger at tage en erhvervsuddannelse opnår du faglært status. For at få uddannelsen, indgår du en uddannelsesaftale med din arbejdsgiver, der skal have en godkendelse til at tage elever i det pågældende fag. Selve uddannelsen veksler mellem skoleundervisning og praktik på en arbejdsplads.

Der er 3 veje til at blive faglært, og de afsluttes alle med en svendeprøve.

- Den ordinære erhvervsuddannelse, dvs. som en ungdomsuddannelse. Den består af et grundforløb og et hovedforløb. Der indgår skoleundervisning og praktik, og i alt tager det mellem 2 og 4 år.
- Erhvervsuddannelsen som en voksenerhvervsuddannelse. Det forudsætter, at du har relevant erhvervs erfaring, og at du er fyldt 25 år. En voksen-erhvervsuddannelse tager kortere tid end ungdomsuddannelsen, men veksler også mellem undervisning og praktik. Du skal have en individuel kompetencevurdering, inden du begynder. Der er to varianter af voksenforløbet:
 - a) Enten fastlægges uddannelsens varighed individuelt på baggrund af en konkret vurdering af dine forudsætninger og kompetencer,
 - b) Eller der kan være tale om et såkaldt meritforløb, som har en fast varighed, men som er kortere end ungdomsuddannelsen.
- En tredje vej til at blive faglært er ved at tage erhvervsuddannelsen som en GVU, dvs. som en grundlæggende voksenuddannelse. Det betyder, at du tager de forskellige skolefag i erhvervsuddannelsen som enkeltfag indenfor en periode af højst 6 år, og afslutter med svendeprøven. Der indgår normalt ikke praktik i en GVU.

Inden du begynder, skal du have en individuel kompetencevurdering, og sammen med en godkendt skole får du lagt en personlig uddannelsesplan for hele forløbet. Dvs. forløbet er en aftale mellem dig og skolen, men du skal have tilladelse til at deltage af din arbejdsgiver.

Især hvis du har meget erhvervs erfaring og kan få merit for store dele af erhvervsuddannelsen, kan en GVU have interesse.

Inden for jobområdet er der primært en erhvervsuddannelser som Skov og Naturtekniker der anvendes. Det skal dog nævnes, at der under landbrugsuddannelsen er et speciale som Jordbrugsmaskinfører som ligeledes bruges i jobområdet.

Skov- og naturtekniker. Målet med uddannelsen er, at få en grundlæggende viden om skov og natur. Du lærer at plante områder til med de ønskede træer og at passe og pleje nyplantninger, fx med gødning og ved at forhindre dyrs ødelæggelser. Du lærer at tilrettelægge og udføre fældning af træer og at bruge og vedligeholde redskaber. Du lærer meget om biologi, økologi og miljø og om vildtpleje, samt at pleje historiske levn som fx gravhøje.

Som skov- og naturtekniker med speciale inden for natur- og friluftsfremstilling lærer du bl.a. at planlægge og vedligeholde friluftsområder og forskellige friluftsfaciliteter. Du lærer også at arbejde med forskellige målgrupper, og du får viden om, hvordan man får interessen vakt for naturen hos de mange skov- og naturgæster.

Som skov- og naturtekniker med speciale i biotop- og vildtpleje lærer du bl.a. at oprette vildtremiser, opstille foderhuse og at pleje søområder. Du lærer også om lovgivningen på området.

Som skov- og naturtekniker med speciale i skov- og naturpleje lærer du bl.a. at arbejde med naturnær skov, at foretage landskabspleje og at tilpasse områder til rekreative formål (fx skovlegeplads) samt at formidle dit arbejde til publikum.

Har du brug for hjælp til at komme i gang med en erhvervsuddannelse som voksen, så kontakt den lokale erhvervsskole eller din lokale 3F afdeling.

Du kan finde flere oplysninger på www.ug.dk.

Du kan også få mere at vide om ejendomsservice ved at se på Jordbrugets uddannelser www.jordbrugetsuddannelser.dk

Økonomi: Som udgangspunkt gives der fuld løn til ansatte i kommunerne der påbegynder et voksenlærlingeforløb, hvis man er fyldt 25 og har arbejdet nogle år inden for jobområdet. På AER's hjemmeside er der oplysninger om tilskud og præmier for at have en voksenlærling. www.aer.dk

AMU-kurser

AMU-kurserne er korte erhvervsrettede kurser for ufaglærte og faglærte medarbejdere. Kurserne tages på AMU-centre og tekniske skoler.

Justering af styrefkt. på traktorer og motorredskaber

- Deltageren kan justere de elektroniske styrefunktioner, der er monteret på traktorer og selvkørende motorredskaber med henblik på optimal udnyttelse af traktorer og motorredskaber i det daglige arbejde.

- Deltageren kan redegøre for sammenhængen mellem korrekt betjening og almindelig vedligeholdelse i forhold til, hvilke muligheder og begrænsninger styresystemer indeholder under hensyntagen til de foreliggende sikkerhedsforskrifter.

Grundlæggende træklatring

- Målet er, at du kan udføre træklatring på en sikkerhedsmæssigt og biologisk forsvarlig måde Du har kendskab til biologisk forsvarlig træbeskæring og kan gennemføre enkle beskæringsopgaver.
- Du kan vælge sikkerhedsmæssigt forsvarligt og relevant klatreudstyr til en given opgave, du kan desuden bjærge nødstedt klatrer.

Landskabets udvikling, naturtyper, plejeplaner

- Deltageren kan beskrive og opstille hovedtrækkene i landskabets dannelse og udvikling samt menneskets påvirkning heraf. Deltageren kan beskrive og opstille hovedtrækkene for de forskellige naturtyper i lokalområdet samt foretage plantebestemmelse af karakterplanter ved hjælp af nøgler og beskrive de dertil hørende almindelige plantesamfund.
- Deltageren kan fortolke og udarbejde plejeplaner i forhold til gængse plejemetoder under hensyntagen til den gældende naturlovgivning på arealerne.

Betjening & vedligeholdelse af mindre skovmaskiner

- Deltageren kan ved hjælp af instruktionsmateriale foretage eftersyn og almindelig vedligeholdelse på udvalgte mindre skovmaskiner og deres ekstraudstyr.
- Deltageren kan indstille og betjene udvalgte mindre skovmaskiner og det tilhørende udstyr på en arbejdsmiljømæssig korrekt måde, herunder foretage en sikkerhedsmæssig vurdering af arbejdets udførelse.

Motormanuel træfældning

- Her arbejdes med brugen og vedligeholdelsen af motorsaven. Almindelige småreparationer og kædefiling på værkstedet og i skoven. Fældning og fældeøvelser på en sikker og forsvarlig måde i overensstemmelse til de krav, der stilles ved fældning og opskæring af træer op til ca. 40 cm i fældesnippet. Den tilhørende sikkerhed, ergonomi, miljø og arbejdsmiljø.

Publikumsfaciliteter i naturområder

- Den uddannede kan selvstændigt eller i samarbejde med andre projektører, fremstille og opstille forskellige mindre publikumsfaciliteter håndværksmæssigt korrekt, herunder bænke, borde, kasse til turfoldere, stier, bålpladser med mere under hensyntagen til naturområdets sårbarhed og rekreative udnyttelse. På baggrund af sin viden om publikumsfaciliteternes betydning for skovgæsterne, samt på baggrund af eget udarbejdet idekatalog, kan den uddannede lave skitser og materialelister til mindre publikumsfaciliteter.

Opmåling og klassificering

- På baggrund af sin viden om sorteringsreglerne for løv og nål samt diverse prisoversigter, kan den uddannede selvstændigt eller i samarbejde med andre udføre optimal sortering, klassificering og kævleflægning af kubikmeter- og rummetereffekter i løv- og nåltræ efter gældende regler.
- Den uddannede kan selvstændigt eller i samarbejde med andre udføre opmåling af kubikmeter- og rummetereffekter i løv- og nåltræ og føre målelister.

Publikumsfaciliteter i naturområder

- Deltageren kan selvstændigt eller i samarbejde med andre projektører, fremstille og opstille forskellige mindre publikumsfaciliteter håndværksmæssigt korrekt, herunder bænke, borde, kasse til turfoldere, stier, bålpladser med mere under hensyntagen til naturområdets sårbarhed og rekreative udnyttelse.
- På baggrund af sin viden om publikumsfaciliteternes betydning for skovgæsterne, samt på baggrund af eget udarbejdet idekatalog, kan den uddannede lave skitser og materialelister til mindre publikumsfaciliteter.

Udvidet trækklatring

- Du lærer forskellige klatreknikker, beskæringsteknikker og simpel nedfiring, i henhold til gældende krav til sikkerhed.
- Du lærer også selvstændigt og i samarbejde med andre at planlægge og

udføre beskæring og topkapning af stort løv- eller nåletræ med anvendelse af motorsav, i henhold til gældende krav til sikkerhed.

- Du lærer også situationstilpasset førstehjælp.

Praktisk naturpleje

- Deltageren kan forklare hovedtræk af landskabets opståen og udvikling samt de overordnede naturtyper i det pågældende naturplejeområde.
- Deltageren kan ud fra en nærmere given opgave betjene og vedligeholde håndværktøj og redskaber, der anvendes til almindeligt forekommende naturplejeopgaver på en sikkerhedsmæssig og ergonomisk forsvarlig måde.
- Deltageren kan betjene og vedligeholde motorkædesave og det øvrige tilhørende værktøj i overensstemmelse med foreskrevne sikkerhedskrav, personlige værnemidler og på en ergonomisk forsvarlig måde.
- Deltageren kan ud fra en nærmere given opgave betjene og vedligeholde maskiner og udstyr, der anvendes til almindeligt forekommende naturplejeopgaver samt udføre disse opgaver på den foreskrevne måde, herunder specielt rydning og udrensning af mindre løv- og nåletræer på en sikkerhedsmæssig og ergonomisk forsvarlig måde.
- Deltageren kan udføre mindre komplicerede plantningsarbejder af ung skovvegetation samt beskrive og udføre naturplejeplaner ved anvendelse af de forskellige naturplejemetoder for veldefinerede mindre naturarealer.

Landskabets udvikling, naturtyper, plejeplaner

- Deltageren kan i hovedtræk redegøre for landskabets udvikling og menneskets påvirkning heraf.
- Deltageren kan i hovedtræk redegøre for de forskellige overordnede naturtyper i lokalområdet, herunder beskrive de dertilhørende almindeligst forekommende plantesamfund og foretage plantebestemmelse bl.a. ved hjælp af plantenøgler.

- Deltageren kan fortolke og udarbejde overordnede plejeplaner i forhold til gængse plejemetoder og gældende naturlovgivning på arealerne.

Pleje af vandløb

- Deltageren kan vælge metoder og værktøjer til grødeskæring i vandløb på en miljømæssig forsvarlig måde og under hensyntagen til vandløbets målsætning og gældende regulativer herfor.
- Deltageren kan fastlægge optimale tidspunkter for grødeskæring ud fra vandløbets plantesammensætning og den valgte metode for grødeskæring.
- Deltageren kan udføre grødeskæring ud fra den valgte arbejdsmetode og plejeforanstaltninger, der skåner personen selv, biotopen og omgivelserne på den bedst mulige måde. Deltageren kan vurdere resultatet af grødeskæringen og foretage eventuelle ændringer og efterbehandling for at opfylde målet med grødeskæringen.

Pleje af vandhuller

- På baggrund af egne undersøgelser af et vandhuls flora og fauna, kan den uddannede selvstændigt eller i samarbejde med andre, udvælge metoder samt udføre de almindeligste former for pleje af vandhuller, i overensstemmelse med målet for vandhullets pleje.
- Den uddannede kan selvstændigt eller i samarbejde med andre udføre pleje og vedligeholdelse af et givent vandhul under hensyntagen til den relevante lovgivning.
- Ud fra målsætningen for vandhullets pleje kan den uddannede vælge værktøj og arbejdsmetode, der skåner personen selv, biotopen og omgivelserne mest muligt.

Retablering af vandløb

- Deltageren kan opstille en plan over mulighederne for at forbedre vandløb, og kan udføre almindelige retablerings- og restaureringsarbejder i mindre vandløb inden for de gældende regulativer og lovmæssige rammer. Deltageren kan tilrettelægge og foretage arbejder med ændringer af fauna- og fiskepassager i mindre vandløb, herunder opsætte ålepas, etablere stryg samt udføre almindelige og forskellige former for små retableringsopgaver, bl.a. sikring af brinker og lignende opgaver til gavn for miljøet i vandløb.
- Deltageren kan tilrettelægge og foretage udlægning af gydegurus, samt planlægge mindre plantningsopgaver i og ved vandløb. Deltageren kan i arbejdet med retablering af vandløb tage hensyn til de miljø- og arbejdsmiljømæssige forhold, herunder være opmærksom på smittefarer, samt foretage desinfektion af beklædning, værktøj og maskiner.

Vandløbets økologi

- På baggrund af sin viden om de økologiske sammenhænge i et vandløb kan den uddannede selvstændigt eller i samarbejde med andre bestemme vandkvaliteten ud fra vandløbets flora og fauna.
- Ud fra målsætningen med vandløbet, vandløbsregulativet og den fundne vandkvalitet kan den uddannede selvstændigt eller i samarbejde med andre vurdere plejebehovet og anvise metoder.
- Den uddannede kan ud fra de valgte plejeforanstaltninger vælge værktøj og arbejdsmetode, der skåner personen selv, biotopen og omgivelserne mest muligt.

Få mere at vide om AMU og oplysninger om økonomien, når du tager et AMU-kursus

Hjemmesider, hvor det er muligt at finde flere oplysninger om AMU-kurser:

www.efteruddannelse.dk eller www.ug.dk
lønrefusion VEU-godtgørelse www.veug.dk

AVU Almen voksenuddannelse:

AVU er almen undervisning tilrettelagt for voksne på 9. og 10. klasseniveau.

Du kan bruge undervisningen til at få genopfrisket din viden eller for at øge dine muligheder for udvikling og fastholdelse på arbejdsmarkedet.

AVU består af en række fag, og hvert fag kan være opdelt i moduler (a og b).

I nogle fag er der også basisundervisning.

AVU-fag kan stykkes sammen til en samlet eksamen, der giver adgang til HF.

Der er to typer AVU-fag: kernefag og tilbudsfag:

- Kernefagene er: dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag og tysk. Kernefagene findes ved alle VUC'er. Det enkelte VUC kan dog vælge at tilbyde enten tysk eller fransk.
- Tilbudsfagene er: billedkunst, dansk som andetsprog, edb-fag, filosofi, historie, latin, mediefag, psykologi samt samarbejde og kommunikation. Tilbudsfagene kan skifte fra VUC til VUC. De enkelte VUC'er kan også oprette andre tilbudsfag end dem, der er nævnt ovenfor. Disse særlige fagtilbud omfatter fag, som du i lokalområdet mener, at der er særlig interesse for. Du må derfor forhøre dig nærmere om de aktuelle fag på det lokale VUC.

Prøver

Der er prøve i hvert fag for sig.

HF-enkeltfag

HF studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne og omfatter de samme fag og niveauer, som indgår i en "normal" HF.

Undervisningen foregår fortrinsvis på VUC-centrene. Der undervises både om dagen og om aftenen. I de fleste fag tilrettelægges undervisningen over et år. Nogle fag tilrettelægges dog over to år, og andre kan tages på et halvt år. Undervisningen omfatter både holdundervisning, individuel værkstedsundervisning og nogle steder fjernundervisning.

Undervisningen i de enkelte fag afsluttes med en prøve, og man kan sammenstykke prøver i enkeltfag til en hel HF-eksamen

Enkeltfagsundervisningen foregår ved voksenuddannelsescentre (VUC), HF-kurser, gymnasier og studenterkurser rundt omkring i landet.

Ordblindeundervisning for voksne

Den særlige ordblindeundervisning for voksne foregår på små hold med 2-6 deltagere eller som eneundervisning. Den tilrettelægges ud fra den enkelte deltagers behov og interesser. Undervisningen støtter din evne til at læse, skrive og stave. Du kan også lære, hvordan du bruger it til at kompensere for dine vanskeligheder med at læse og stave. Undervisningen udbydes af voksenuddannelsescentre, VUC. Den kan dog også foregå på daghøjskoler, erhvervsskoler og AMU-centre.

FVU - Forberedende voksenundervisning

FVU er et tilbud til alle, som har svært ved at læse, stave eller skrive eller som har svært ved regning og matematik. Begge fag er opdelt i trin og afsluttes med et niveau svarende til almen voksenuddannelse trin 1. Efter hvert trin er der mulighed for at aflægge en prøve. Det er gratis at deltage i undervisningen.

FVU-læsning, som består af læsning, stavning og skriftlig fremstilling. Her er der 4 trin, som hver er på 40 – 60 undervisningstimer

FVU-matematik, som består af talforståelse, regning og basale matematiske begreber. Her er der to trin er på hver 40 – 60 timer.

Der kan undervises i læsning og matematik på blandt andet VUC og andre uddannelsesinstitutioner, som udbyder almen voksenuddannelse.

Økonomi når du deltager i AVU, HF, FVU

Se mere på www.svu.dk

Kurser i dansk som fremmedsprog

Der tilbydes undervisning i dansk som fremmedsprog for voksne indvandrere på forskellige skoletyper: Kommunernes sprogskoler, AMU og VUC.

AMU-kurser i dansk som andet sprog

Dansk som andet sprog for flygtninge og indvandrere gennemføres både som selvstændige danskkurser og som danskundervisning i tilknytning til de faglige AMU-kurser. Undervisningen tones fagligt typisk af den branche, deltagerne kommer fra.

For at deltage i AMU's danskkurser skal du have danskkundskaber, der mindst svarer til sprogskolernes prøve i Dansk 1.

Der undervises i dansk som andet sprog på 3 niveauer: Basisniveau, alment niveau og udvidet niveau. Hvert kursus kan have en varighed på op til 40 dage.

Desuden findes der et kursus i dansk for fremmedsprogede, som udelukkende skal fungere som støtteundervisning i tæt tilknytning til et fagligt AMU-kursus.

Det kan have en varighed på op til 10 dage.

Vi har i denne pjeces ønsket at give inspiration til de forskellige efteruddannelsesmuligheder, som umiddelbart kan anvendes som kompetencegivende efteruddannelse. Det er naturligvis vigtigt at finde den efteruddannelse, der passer ind i din egen jobudvikling og den udvikling der er inden for jobområdet.

Det skal understreges, at det er vigtigt at benytte sig af overenskomstens mulighed for at få aftalt efteruddannelse.

Har denne pjeces givet dig ideer til at gå i gang med efteruddannelse, så tag en snak med din leder og få udarbejdet en skriftlig udviklingsplan.

Har du brug for hjælp kan du kontakte din tillidsrepræsentant eller din lokale 3F-afdeling. Afdelingen kan ligeledes oplyse om de økonomiske vilkår for efteruddannelse.

Du kan finde mere om dine muligheder under Den Offentlige Gruppe på www.3f.dk Find link under grupper og tryk på Offentlig.

Her kan du bl.a. få informationer om overenskomster, løn, uddannelse, arbejdsmiljø, pension og lands- og brancheklubber.

Venlig hilsen

Den offentlige gruppe i 3F

2011

